ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 161/87 *

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

Στις 24 Ιουνίου 1985 δημοσίευσε το Ελεγκτικό Συνέδριο προκήρυξη του διαγωνισμού CC/A/8/85, εσωτερικού εντός του οργάνου αυτού, για την πλήρωση μιας μόνιμης θέσης της σταδιοδρομίας Α 7/Α 6, που υπάγεται στον τομέα της προεδρίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου « Ενότητα Α — Υπηρεσία Διοικήσεως ».

Οι προσφεύγοντες, καθώς και άλλοι 12 υπάλληλοι, υπέβαλαν αιτήσεις συμμετοχής στον εν λόγω διαγωνισμό. Η εξεταστική επιτροπή σημείωσε σε ένα έγγραφο το οποίο χαρακτήρισε ως τελική έκθεση, της 2ας Αυγούστου 1985, ότι κανείς από τους 14 υποψήφιους δεν έγινε δεκτός για τις γραπτές εξετάσεις. Έγγραφα υπό το πνεύμα αυτό απευθύνθηκαν την ίδια ημέρα στους προσφεύγοντες. Κατόπιν συζητήσεως με τον προϊστάμενο του τμήματος « Προσωπικό και διοίκηση » του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η εξεταστική επιτροπή αποφάσισε εντούτοις, κατ' εφαρμογή του άρθρου 2, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος 3 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, να παράσχει σε όλους τους υποψηφίους τη δυνατότητα να υποβάλλουν συμπληρωματικές τυχόν παρατηρήσεις επί της αρνητικής αποφάσεως που τους αφορά.

Με έγγραφα της 28ης Οκτωβρίου 1985, η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού πληροφόρησε τους προσφεύγοντες ότι ενέμεινε στις αποφάσεις της 2ας Αυγούστου 1985, με τις οποίες απορρίφθηκε η αίτηση συμμετοχής τους στο διαγωνισμό.

Στις 30 Οκτωβρίου 1985, ειδοποίησε το Ελεγκτικό Συνέδριο όλους τους υποψηφίους του διαγωνισμού ότι η ΑΔΑ ανέστειλε τη διαδικασία προσλήψεως αναμένοντας τυχόν προσφυγές. Ακολούθως, η ΑΔΑ ειδοποίησε τους προσφεύγοντες με έγγραφο της 30ής Οκτωβρίου 1985, εις απάντηση σημειώματός τους της ίδιας ημερομηνίας, με το οποίο ζήτησαν να τους γνωστοποιηθεί κατά τρόπο δεσμευτικό από νομική άποψη η ημερομηνία ενάρξεως της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων όσον αφορά τις αποφάσεις της εξεταστικής επιτροπής, ότι δεν είχε έννοια η άσκηση διοικητικής ενστάσεως κατά αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής, δεδομένου ότι το εν λόγω όργανο δεν έχει την εξουσία να ακυρώσει ή να τροποποιήσει τις αποφάσεις μιας εξεταστικής επιτροπής και ότι το μόνο νομικό μέσο που διέθεταν οι ενδιαφερόμενοι κατά μιας τέτοιας αποφάσεως συνίσταται στην ευθεία προσβολή της ενώπιον του Δικαστηρίου.

Με έγγραφο της 30ής Οκτωβρίου 1985 άσκησε ο Muysers διοικητική ένσταση, σύμφωνα με το άρθρο 90 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων κατά των αποφάσεων της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού που δεν του επέτρεψαν να μετάσχει στο διαγωνισμό. Με έγγραφο της 5ης Νοεμβρίου 1985 υπενθύμισε το Ελεγκτικό Συνέδριο το περιεχόμενο του εγγράφου του προέδρου του της 30ής Οκτωβρίου 1985.

Τέσσερις υποψήφιοι, οι Schwiering, Hoyer, Neumann και Maurissen άσκησαν προσφυγή ακυρώσεως των αποφάσεων της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού, της 2ας Αυγούστου 1985 και της 28ης Οκτωβρίου 1985, με τις οποίες αποκλείστηκαν από τον εν λόγω διαγωνισμό. Με αποφάσεις της 23ης Οκτωβρίου 1986 επί των υποθέσεων 321/85, Schwiering (Συλλογή 1986, σ. 3199), 322 και 323/85, Hoyer και Neumann (Συλλογή 1986, σ. 3215), και της 4ης Φεβρουαρίου 1987 στην υπόθεση 417/85, Maurissen (Συλλογή 1987, σ. 551), το Δικαστήριο ακύρωσε τις αποφάσεις αυτές.

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Κατόπιν αυτού, η εξεταστική επιτροπή, της οποίας, δύο μέλη που είχαν διοριστεί από την ΑΔΑ, αντικαταστάθηκαν κατόπιν αιτήσεώς τους, επανέλαβε τις εργασίες της και δέχτηκε στις γραπτές εξετάσεις του διαγωνισμού τους τέσσερις υποψηφίους που είχαν ασκήσει προσφυγές.

Οι προσφεύγοντες ζήτησαν με έγγραφο της 31ης Μαρτίου 1987 να ληφθούν υπόψη οι υποψηφιότητές τους. Το αίτημά τους απορρίφθηκε με ξεχωριστά έγγραφα του προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 22ας Απριλίου 1987.

Στις 15 Μαΐου και στις 19 Μαΐου 1987 αντιστοίχως, οι Tülp και Muysers υπέβαλαν ο καθένας διοικητική ένσταση. Οι ενστάσεις αυτές απορρίφθηκαν από το Ελεγκτικό Συνέδριο στις 26 Μαΐου 1987.

Με δικόγραφο που κατατέθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου την 1η Ιουνίου 1987, οι προσφεύγοντες άσκησαν την παρούσα προσφυγή με την οποία ζητούν την ακύρωση της αποφάσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 29ης Απριλίου 1987, η οποία τους απέκλεισε από το διαγωνισμό.

Με αίτηση κατά τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων που υποβλήθηκε την ίδια ημέρα, οι προσφεύγοντες ζήτησαν, κατ' εφαρμογή του άρθρου 83 του κανονισμού διαδικασίας, την αναστολή της διαδικασίας του διαγωνισμού είτε επ' αόριστον είτε μέχρις εκδόσεως αποφάσεως του Δικαστηρίου επί της κυρίας δίκης. Με Διάταξη της 3ης Ιουνίου 1985, ο πρόεδρος του δευτέρου τμήματος, αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα, απέρριψε την αίτηση περί λήψεως ασφαλιστικών μέτρων.

Οι προσφεύγοντες δεν κατέθεσαν υπόμνημα απαντήσεως.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο, δεύτερο τμήμα, αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Οι *προσφεύγοντες* ζητούν από το Δικαστήριο:

— να κρίνει την παρούσα προσφυγή παραδεκτή·

— να τη δεχθεί ως βάσιμη·

— να ακυρώσει την απόρριψη της υποψηφιότητας των προσφευγόντων·

— να καταδικάσει το Ελεγκτικό Συνέδριο στα δικαστικά έξοδα.

Το *Ελεγκτικό Συνέδριο* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κρίνει την προσφυγή απαράδεκτη·

επικουρικώς

— να κρίνει την προσφυγή αβάσιμη·

— να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στο σύνολο των δικαστικών εξόδων, συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της διαδικασίας επί των ασφαλιστικών μέτρων.

Εξάλλου, το Ελεγκτικό Συνέδριο προτείνει στο Δικαστήριο « να αποφασίσει χωρίς να εισέλθει στην ουσία, σύμφωνα με το άρθρο 91 του κανονισμού διαδικασίας· (άρθρο 91, παράγραφος 1 και άρθρο 92, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας) ».

III — Λόγοι και επιχειρήματα των διαδίκων

Α — *Επί του παραδεκτού*

Οι *προσφεύγοντες* υποστηρίζουν ότι η προσφυγή είναι παραδεκτή. Η απορριπτική απόφαση συνιστά μέτρο βλαπτικό για τους προσφεύγοντες αφού προσβάλλει ουσιωδώς τις επαγγελματικές τους προοπτικές. Η προσφυγή ασκήθηκε εμπροθέσμως.

Το *Ελεγκτικό Συνέδριο* υποστηρίζει ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού της 2ας Αυγούστου 1985 απέκτησαν εν τω μεταξύ ισχύ, έτσι ώστε η προσφυγή να καταστεί απαράδεκτη. Η προθεσμία την οποία προβλέπει το άρθρο 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων δεν τηρήθηκε.

Οι προσφεύγοντες αμέλησαν να ασκήσουν το κατάλληλο ένδικο βοήθημα, μολονότι είχαν ειδοποιηθεί πολλές φορές εγγράφως και προφορικώς για τη δυνατότητα που είχαν να ασκήσουν προσφυγή και παρόλον ότι είχε επιστηθεί η προσοχή τους επί της σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου, ιδίως δε επί της αποφάσεως της 14ης Ιουλίου 1983 (Detti κατά Δικαστηρίου, 144/82, Συλλογή 1983, σ. 2421).

Ναι μεν ο Muysers υπέβαλε διοικητική ένσταση βάσει του άρθρου 90 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, όπως όμως προκύπτει από τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1983 (την προμνησθείσα Detti) και της 5ης Απριλίου 1977 (Orlandi κατά Επιτροπής, 117/78, Rec. 1977, σ. 1613) η απόφαση της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού ισχυροποιήθηκε διότι παρήλθε εν τω μεταξύ η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής.

Όταν μια βλαπτική πράξη δεν προσβλήθηκε εμπροθέσμως, δεν είναι δυνατό να αρχίσει πάλι να τρέχει η προθεσμία μέσω μιας αιτήσεως που υποβλήθηκε μεταγενεστέρως και η οποία επιδιώκει στην πραγματικότητα διόρθωση της βλαπτικής πράξεως (βλέπε αποφάσεις της 15ης Μαΐου 1985, Esly κατά Επιτροπής, 127/84, Συλλογή 1985, σ. 1437· της 10ης Ιουλίου 1986, Trenti κατά Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, 153/85, Συλλογή 1986, σ. 2427· της 26ης Σεπτεμβρίου 1985, Valenti κατά Επιτροπής, 231/84, Συλλογή 1985, σ. 3027, και της 7ης Μαΐου 1986, Barcella κατά Επιτροπής, 191/84, Συλλογή 1986, σ. 1541).

Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου της 23ης Οκτωβρίου 1986, Schwiering και Hoyer και Neumann, και της 4ης Φεβρουαρίου 1987, Maurissen, δεν εξασθενίζουν τη θέση του καθού. Είναι μεν αληθές ότι η νομολογία του Δικαστηρίου αναγνωρίζει ότι μπορεί να επανέλθει κανείς σε μια βλαπτική πράξη ακόμη και μετά την παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας αν προκύψουν νέα πραγματικά περιστατικά, αυτό όμως μπορεί να συμβεί μόνο ασκώντας εμπροθέσμως αίτηση κατά την έννοια του άρθρου 90 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων αφού εμφανιστούν τα εν λόγω νέα γεγονότα. Εν προκειμένω δεν εμφανίστηκε κανένα νέο πραγματικό περιστατικό. Η ένδικη διαδικασία που κινήθηκε εντός του πλαισίου της εξελίξεως του διαγωνισμού από τους υποψήφιους Schwiering, Hoyer, Neumann και Maurissen, οφείλεται σε πραγματικά περιστατικά τελείως διαφορετικά από αυτά που συντρέχουν στην προκειμένη υπόθεση. Πράγματι, η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού στήριξε τις αποφάσεις της 2ας Αυγούστου 1985 που αφορούσαν τους προσφεύγοντες επί του γεγονότος ότι θεώρησε ως μη πληρωθείσα την προϋπόθεση που αναφέρεται στο σημείο IV.2 της προκηρύξεως του διαγωνισμού. Αντιθέτως, στις αποφάσεις της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού σχετικά με τους υποψήφιους Hoyer και Neumann, ελήφθησαν υπόψη οι προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στο σημείο IV.3 « Γλωσσικές γνώσεις » της προκηρύξεως του διαγωνισμού και όσον αφορά τον υποψήφιο Schwiering, η προϋπόθεση που αναφέρεται στο σημείο VII « Υποψηφιότητα και προθεσμία » της προκηρύξεως του διαγωνισμού. Όσον αφορά τον υποψήφιο Maurissen, ο οποίος εμφανίζεται αμέσως σαν ειδική περίπτωση, η απόφαση της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού στηρίζεται στην έλλειψη της προϋποθέσεως που περιλαμβάνεται στο σημείο IV.1, στοιχείο β), της προκηρύξεως του διαγωνισμού, αυτή δε η

απόφαση ακυρώθηκε από το Δικαστήριο κυρίως για τυπικούς λόγους.

Αντίθετα προς τις περιπτώσεις των λοιπών υποψηφίων, η ΑΔΑ δεν έκρινε, στην περίπτωση των προσφευγόντων, ότι η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού αρνήθηκε παράνομα τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό.

Β — *Επί της ουσίας*

Οι *προσφεύγοντες* ισχυρίζονται ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο ανέστειλε τη διαδικασία του διαγωνισμού και ότι καμιά απορριπτική απόφαση δεν τους γνωστοποιήθηκε. Η στάση της διοικήσεως θα μπορούσε να θεωρηθεί ορθή αν είχε κρίνει ότι οι αποφάσεις της εξεταστικής επιτροπής είναι έγκυρες και αν, κατά συνέπεια, είχε δημοσιεύσει « αρνητικό πίνακα επιτυχόντων ».

Το Δικαστήριο έκρινε σαφώς στο σκεπτικό της αποφάσεώς του της 23ης Οκτωβρίου 1986, επί της προαναφερθείσης υποθέσεως Hoyer και Neumann, ότι όλες οι ενέργειες του διαγωνισμού ήταν πλημμελείς. Το Δικαστήριο υπογράμμισε ρητώς ότι η ΑΔΑ έπρεπε να επαναλάβει ολόκληρη τη διαδικασία του διαγωνισμού κατόπιν νέας προκηρύξεως και ενδεχομένου ορισμού νέας εξεταστικής επιτροπής. Το Ελεγκτικό Συνέδριο όρισε νέα εξεταστική επιτροπή, αλλά δεν δημοσίευσε νέα προκήρυξη, πράγμα που μπορούσε να δικαιολογήσει με το γεγονός ότι αυτό το ίδιο ανέστειλε τη διαδικασία. Αποκλείοντας ήδη από τη διαδικασία τους δύο προσφεύγοντες, το Ελεγκτικό Συνέδριο παραβιάζει την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν τήρησε τις διατάξεις του άρθρου 176 της Συνθήκης ΕΟΚ διότι στις προμνησθείσες αποφάσεις του Δικαστηρίου της 23ης Οκτωβρίου 1986 και της 4ης Φεβρουαρίου 1987, το Δικαστήριο προσδιόρισε το ακριβές περιεχόμενο των υποχρεώσεών του και το Ελεγκτικό Συνέδριο έπρεπε να ακολουθήσει αυτές τις επιταγές.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο παραβιάζει επίσης την αρχή της νομιμότητας της διοικητικής δράσεως κατά το μέτρο που δεν λαμβάνει ή δεν έλαβε τα επιβαλλόμενα από την πραγματική και νομική κατάσταση μέτρα. Το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν εκπλήρωσε επίσης το καθήκον της αρωγής έναντι των προσφευγόνων, τα επαγγελματικά συμφέροντα των οποίων δεν ελήφθησαν επαρκώς υπόψη. Τέλος, το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν μπορεί να στηρίξει την απορριπτική του απόφαση στο συμφέρον της υπηρεσίας παρά μόνο στο φόβο ότι θα διακινδύνευε μια δίκη από τους υποψηφίους που έγιναν δεκτοί στις εξετάσεις.

Το *Ελεγκτικό Συνέδριο* υποβάλλει παρατηρήσεις επί του βασίμου της προσφυγής για λόγους καθαρά ασφαλείας και μόνο για την περίπτωση που το Δικαστήριο θα έκρινε τα κύρια αιτήματα παραδεκτά.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο αμφισβητεί τον ισχυρισμό των προσφευγόντων ότι δεν τους κοινοποιήθηκε καμιά « άρνηση ». Οι αποφάσεις της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού της 2ας Αυγούστου 1985 επιβεβαιώθηκαν με έγγραφα που απευθύνθηκαν στους προσφεύγοντες στις 28 Οκτωβρίου του ίδιου έτους. Η εξεταστική επιτροπή είναι εκείνη που, με τις αποφάσεις της, απέκλεισε τους προσφεύγοντες και όχι η ΑΔΑ. Οι αποφάσεις της εξεταστικής επιτροπής θεωρήθηκαν πάντοτε από την ΑΔΑ ισχυρές και δεν υπήρχε κανένας λόγος να προβεί σε νέα έρευνα του κύρους τους.

Είναι ανακριβές ότι το Δικαστήριο υπέδειξε την επανάληψη της διαδικασίας του διαγωνισμού. Εφόσον οι προσφεύγοντες δεν είχαν προσφύγει στο Δικαστήριο εντός της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής, η ΑΔΑ δεν είχε υποχρέωση να λάβει οποιαδήποτε πρωτοβουλία. Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός των προσφευγόντων ότι η σχετική συμπεριφορά της ΑΔΑ συνιστά προσβολή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης είναι αβάσιμος.

Οι προσφεύγοντες συγχέουν προφανώς τις αρμοδιότητες της ΑΔΑ με τις αρμοδιότητες της εξεταστικής επιτροπής του εν λόγω διαγωνισμού και υπό την έννοια αυτή το Ελεγκτικό Συνέδριο αναφέρεται στις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Ιουνίου 1972 (Marcato κατά Επιτροπής, 44/71, Rec. 1972, σ. 427), της 26ης Φεβρουαρίου 1981 (Authie κατά Επιτροπής, 34/80, Συλλογή 1981, σ. 665) και της 14ης Ιουλίου 1983 (προμνησθείσα Detti).

Το καθού δεν παρέλειψε το καθήκον του αρωγής έναντι των προσφευγόντων. Εξάλλου, ενήργησε λαμβάνοντας υπόψη του το άρθρο 176 της Συνθήκης και εκπλήρωσε απολύτως τις υποχρεώσεις του.

Τέλος, όσον αφορά τα δικαστικά έξοδα, το Ελεγκτικό Συνέδριο θεωρεί ότι συντρέχει λόγος να καταδικαστούν οι προσφεύγοντες στο σύνολο των δικαστικών εξόδων, συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 69, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, καθώς και του άρθρου 70, δεύτερο μέρος της περιόδου, του κανονισμού διαδικασίας.

T. F. O'Higgins
εισηγητής δικαστής